

Του ΝΙΚΟΥ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ επίκουρου καθηγητή Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας

Στην ελληνική κοινωνία έφτασε η ώρα να μιλήσουμε ανοιχτά για τη βία, την επιθετικότητα, την ξеноφοβία, το ρατσισμό. Κι αυτό γιατί ως κοινωνικά φαινόμενα δεν αποτελούν μεμονωμένα περιστατικά μιας άτυχης στιγμής ή μιας θεόσταλτης επιδημίας, αλλά αντικειμενικά και αναπόφευκτα παράγωγα μιας κοινωνίας που δηλητηριάζεται καθημερινά από την κρίση, την ανεργία, τη φτώχεια και την κοινωνική ανισότητα.

Πρόκειται για φαινόμενα που ενδημούν και θα αναπτύσσονται όσο οι συλλογικές αξίες αποδυναμώνονται, οι θεσμοί αυτο-ακυρώνονται, οι κοινωνικές σταθερές κατεδαφίζονται βίαια και ατεκμηρίωτα προς όφελος των λίγων. Υπό τις συνθήκες αυτές η επικράτηση μιας κατάστασης σύγχυσης, ιδεολογικής, πολιτικής και γενικότερα κοινωνικής, αποτελεί αντικειμενικό επακόλουθο, το οποίο αν δεν καταπολεμηθεί την ώρα που γεννιέται, θα προκαλέσει χειρότερα αποτελέσματα, με πολλαπλές για την κοινωνία συνέπειες.

Εν κατακλείδι γινόμαστε μάρτυρες μιας κοινωνίας που καθημερινά αποσυντίθεται από τη βία της καθημερινότητας, τη βία της πολιτικής, τη βία των Μνημονίων και των δανειστών, τη βία της φτώχειας και της ανεργίας, τη βία της εργασιακής εκμετάλλευσης, τη ρατσιστική και φασιστική βία κ.ο.κ. Και αυτός ο κύκλος δεν έχει τέλος, αφού η βία όσο θα ευδοκίμει θα γεννά συντηρητισμό, καταστολή, συγκρούσεις και περισσότερη βία.

Είναι σαφές ότι πρέπει να ανοίξει η συζήτηση για τα φαινόμενα αυτά, που πέρα από τη συγκυριακή και όψιμη έξαρση της φιλολογίας από τα ΜΜΕ με αφορμή την εγκληματική ενέργεια στο Κερατσίνι αλλά και τις συλλήψεις των στελεχών της Χρυσής Αυγής, η κοινωνία μας οφείλει να κοιτάξει κατάματα την αλήθεια και να αναζητήσει τα γενεσιουργά

αίτια της κρίσης, καθώς και τους παράγοντες εκείνους που γεννούν την ανοχή στην κουλτούρα της μισαλλοδοξίας και του φασισμού.

Η εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα πιο κρίσιμα εργαλεία για την ορθολογική ερμηνεία και κατανόηση των φαινομένων αυτών, προσφέροντας ταυτόχρονα μια ψύχραιμη και συνειδητή αρνητική απάντηση στα κελεύσματα της βίας, του μίσους, του ρατσισμού, του φασιστικού παραληρήματος.

Ένα εκπαιδευτικό σύστημα που θα δουλέψει συστηματικά πάνω στην έννοια της ανθρωπίνης ουσίας, στις αρχές της ουσιαστικής δημοκρατίας, της ανεκτικότητας και του διαλόγου, θα συμβάλει αποφασιστικά στη διαπαιδαγώγηση της νέας γενιάς με τις αρχέγονες αξίες του τόπου και του λαού μας : τη δημοκρατία, τη διαλεκτική, την ελεύθερη δημιουργική και κριτική σκέψη, την ετερότητα. Στοιχεία που έθρεψαν τις ρίζες του δυτικού πολιτισμού και που δυστυχώς στη σύγχρονη Ελλάδα τα αφήσαμε για πολλά χρόνια ακαλλιέργητα.

Η εκπαίδευση με στόχο την κριτική και δημοκρατική παιδεία δεν αποτελεί «γνωστικό αντικείμενο» που περιχαράκωνεται στη δικαιοδοσία μιας και μόνο επιστημονικής πειθαρχίας. Πολύ περισσότερο προϋποθέτει την αλλαγή των αρχών, της φιλοσοφίας και στρατηγικής της εκπαιδευτικής μας πολιτικής, με τρόπο που το παιδαγωγικό αυτό εγχείρημα να διαπερνά οριζόντια, διαθεματικά και διεπιστημονικά όλο το εύρος των γνώσεων, των δεξιοτήτων, των στάσεων, των αντιλήψεων που καλείται το σύγχρονο σχολείο να καλλιεργήσει.

Οσο αναγκαίος είναι ο ρόλος των κοινωνικών επιστημών και γενικότερα των ανθρωπιστικών σπουδών στην καλλιέργεια της ιστορικής και πολιτισμικής μνήμης, στην απόκτηση κοινωνικής παιδείας, στην ανάπτυξη πολιτικής κουλτούρας, άλλο τόσο σημαντικός είναι και ο ρόλος των φυσικών και θετικών επιστημών στην ανάπτυξη της ορθολογικής σκέψης, εργαλεία που μπορούν να θωρακίσουν την κοινωνική συνείδηση και να οξύνουν το πολιτικό κριτήριο και ένστικτο των νέων ανθρώπων.

Η εμπέδωση των αξιών της δημοκρατίας, της ελευθερίας της συνείδησης, της ανεξαρτησίας της σκέψης, της ανοχής στο διαφορετικό πρέπει να τοποθετηθεί ψηλά στην ιεραρχική κλίμακα των αξιών του εκπαιδευτικού μας συστήματος, από την προσχολική κιόλας ηλικία, με στόχο τη δημιουργία ενός ανθρωποκεντρικού και δημοκρατικού σχολείου που θα παλέψει τόσο για την άμβλυνση των ανισοτήτων όσο και για τη θωράκιση της

Το δημοκρατικό σχολείο, ανάχωμα στο ρατσισμό

Συντάχθηκε απο τον/την Μάνος Στεφανάκης
Πέμπτη, 14 Νοέμβριος 2013 23:46

κοινωνίας απέναντι στη φασιστική βία, τη βαρβαρότητα, το ρατσισμό.

ΠΗΓΗ: εφημ. [ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ](#) , 20-10-2013